

Odsjek za kliničku imunologiju i reumatologiju ♦ Klinika za unutarnje bolesti
Klinički bolnički centar Split ♦ Šoltanska 1 ♦ 21000 Split

NAJČEŠĆE OPAŽENE NUSPOJAVE ANTI-TNF α LIJEKOVA - NAŠA ISKUSTVA MOST FREQUENT SIDE EFFECTS OF ANTI-TNF α THERAPY - OUR EXPERIENCE

Daniela Marasović Krstulović ♦ Dušanka Martinović Kaliterna ♦ Dijana Perković ♦ Mislav Radić

Primjena anti-TNF lijekova u svijetu dovela je do dramatskog poboljšanja kod svih bolesnika s upalnom reumatskom bolešću, a naročito onih s visokom aktivnosti bolesti. U Hrvatskoj primjena ovih lijekova rezervirana je samo za bolesnike s visoko aktivnom bolešću

refrakterne na sve DMARD-ove, njihovu kombinaciju ili zbog nepodnošljivosti istih. U našoj ustanovi primijenjena su u zadnjoj godini dana sva tri u Hrvatskoj dostupna anti-TNF-a na ukupno 16 bolesnika (2 su bila na 2 anti-TNF lijeka): infliksimab (12 bolesnika), ada-

limumab (3 bolesnika) i etanercept (3 bolesnika). Sva tri su pokazala otprilike podjednak učinak na aktivnost bolesti, smanjenje DAS 28 $>3,0$ u odnosu na početnu vrijednost, ali smo imali različitu pojavnost nuspojava. Svi su bolesnici istodobno liječeni malom dozom glukokortikoida koja je kod nekih i potpuno isključena te Metotrexatom u onih koji su ga podnosili.

Kod dvoje bolesnika na infliksimabu imali smo ozbiljne recidivirajuće uroinfekcije zbog kojih smo nakon 3. ciklusa bili prisiljeni prekinuti terapiju, kod dvoje bolesnika razvio se septički artritis u dva navrata, par dana po infuziji infliksimaba, nakon čega smo također prekinuli terapiju. Kod jednog se nakon druge infuzije infliksimaba razvila difuzna eritrodermija s hipertenzivnom reakcijom što je zahtijevalo parenteralnu primjenu antihistaminika i kortikosteroidea. Što je bio i razlog prekida terapije infliksimabom te primjene drugog anti-TNF-a.

Kod bolesnika liječenih adalimumabom nismo opazili značajnijih nuspojava. Kod jedne je bolesnice nakon godinu dana pod terapijom došlo do egzacerbacije RA što smo proglasili sekundarnom neučinkovitošću lijeka te smo u razmatranju prebacivanja na drugi anti-TNF.

Kod troje bolesnika na etanerceptu značajnijih nuspojava nismo opazili izuzev lokalnog crvenila i infiltracije na mjestu supkutane injekcije lijeka u jedne bolesnice i to prilikom svake aplikacije. Promjena se pojavila na primjenu lokalnog antihistaminika.

Još jednom treba naglasiti da je najveći broj ovih najtežih bolesnika s upalnom reumatskom bolesti liječen infliksimabom (dvostruko od preostala dva zajedno) pa je i očekivano veći broj neželjenih događaja kod ovog anti-TNF lijeka.

Ključne riječi: anti-TNF lijekovi, nuspojave